

Na porast značaja franšizinga za ekonomski razvoj uticala su tri podsticajna faktora: potreba za širenjem, nedostatak kapitala i potreba da se prevaziđe prostorna udaljenost. Franšizing u oblicima u kojima danas postoji razvio se u SAD, gde je tokom 50-tih, 60-tih i 70-tih godina XX veka pokazao svoje najveće potencijale da utiče na razvoj jedne ekonomije. Međutim, pored pozitivnih efekata, bilo je na žalost i onih negativnih, oličenih u mnogobrojnim pokušajima lakog i brzog bogaćenja, prevarama i drugim kriminalnim radnjama, a sve u nastojanju da se iskoristi velika popularnost franšizinga u to vreme.

Zemlje Istočne Evrope franšizing "osvaja" krajem 80-tih i početkom 90-tih godina i to uglavnom "preko" restorana brze hrane. Danas se pojedine zemlje iz ovog dela Evrope mogu pohvaliti značajnim stepenom razvijenosti franšizinga, kao što su Mađarska i Rumunija.

Međunarodna asocijacija za franšizing - IFA u SAD osnovana je 1960. godine, a u Evropi je 1972. godine osnovana **Evropska franšizna asocijacija**, koja danas okuplja 17 nacionalnih franšiznih asocijacija (federacija).

Sve do početka 80-tih godina gotovo 90% ovakvog načina poslovanja bilo je vezano za severnoameričko tržište. Danas polovina franšiznih mreža ima svoja sediša u zemljama van SAD.

Kada je u pitanju Republika Srbija, razvoj usluga odvijao se u specifičnim uslovima i po mnogim pokazateljima nije pratio savremena kretanja. Kasnija očekivanja su se ispostavila kao realna. Naime, u procesu tranzicije, uslužne delatnosti u Srbiji dobile su dinamičniji razvoj u poređenju sa poljoprivredom i industrijom. Mesto i uloga uslužnog sektora u ekonomskom razvoju Srbije u tom smislu predstavljaju strateški značajno pitanje.

U kontekstu franšize i uopšte franšiznog poslovanja u Srbiji, prevlađujući stav većine građana ne deli istu naklonost mnjenja poput one u zapadnim zemljama, pa čak i onima u okruženju. Naime, većina ljudi ne razume šta je franšizni sistem poslovanja ili zna tek ponešto o njemu, ne razumevajući mogućnost franšiznog poslovanja kao vrste pomoći u razvoju srpske privrede. Isto tako, iako model franšizinga krupnim koracima ulazi u Srbiju, prednost ovog načina poslovanja u srpskim poslovnim krugovima i dalje nije na potrebnom nivou.

U tom smislu, popularizacija koncepta franšiznog poslovanja u Srbiji predstavlja jedan od ključnih aspekata bržeg ekonomskog razvoja srpske privrede i njenog uključivanja u svetske i evropske integrativne tokove i poboljšanja konkurentne pozicije domaće privrede. Svrha istraživanja i analize postojećeg franšiznog poslovanja u razvijenim zemljama, ogleda se u podizanju svesti o prednostima i potencijalnim mogućnostima franšiznog poslovanja u Srbiji, kao i unapređenju slobodnog preduzetništva kroz isticanje ključne uloge franšize u otvorenom poslovnom sistemu privrednih društava.

Izvor: Privredna komora Srbije